

Nr. 11 // 2019

Prosa bladet

De it-professionelles fagblad

TEMA: Snowden og overvågningskapitalismen

En whistleblowers bekendelser [s.12-19]

Hvorfor er Python så populært? [s.28]

Ny platform vil gøre børn it-kreative [s.8]

PROSA

Af Hanne Lykke
Jespersen
Næstformand
[hlj@prosa.dk]

Fortsat uvished om dagpenge

Da den nye beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard (S) i sommer annoncerede, at han ville afskaffe opholdskravet, var glæden stor. Det samme gjaldt løftet om forbedring af arbejdsmiljøindsatsen. Jeg lovede også, at PROSA vil holde øje med, at løfterne indfries.

I regeringens udspil til finanslov for 2020 er der afsat flere midler til Arbejdstilsynet. 480 millioner kroner over tre år skal være med til at forbedre arbejdsmiljøet og bekæmpe social dumping. Konkret betyder det blandt andet ansættelse af 80 nye tilsynsførende hos Arbejdstilsynet inden årsskiftet. Det er virkelig hårdt tiltrængt efter flere års nedskæringer, så jeg vil rigtig gerne kvittere for dette punkt i finanslovsudspillet.

Men jeg mangler også noget: Fjernelsen af opholdskravet. Opholdskravet blev indført af den tidligere

regering og betyder, at man skal have boet i et EU- eller EØS-land i 7 ud af de sidste 12 år for at kunne få dagpenge i Danmark. Desværre er fjernelsen af opholdskravet ikke en del af den fremlagte finanslov. Og ingen ved, om det kommer med i år.

Opholdskravet rammer dels de udlændinge, som har fået job i Danmark, dels de danskere, der har boet ude i verden i en årrække. Det rammer også a-kasserne, som skal bruge uanede kræfter på at undersøge, hvor de ledige har været i de seneste 12 år.

Ovenikøbet er loven indført med tilbagevirkende kraft. Så hvis du har været i Spanien i fem år, så tror du måske, at du har dit på det tørre, for det er jo et EU-land. Men så let slipper du ikke. Du har nemlig selv ansvaret for at dokumentere, hvor du har bopæl. Jeg kan hilse og sige, at det slet ikke altid er let. For da du boede i Spanien, vidste du jo ikke, at du mange år senere skulle dokumentere, hvor du opholdt sig.

Al denne bureaukratiske administration betyder helt konkret, at vores medlemmer kan komme til at vente mere end et halvt år, før de kan få deres dagpenge. Også selv om de hele tiden har været i et EU-land.

Efter opholdskravet trådte i kraft den 1. januar 2019, har en del medlemmer meldt sig ud af a-kassen. Det er en logisk beslutning, fordi de i mange år fremover ikke vil have

mulighed for at få dagpenge, hvis de skulle blive ledige.

Nu spørger folk så, om de skal melde sig ind igen – og ingen kan svare dem. Hvis opholdskravet fjernes, kan det jo være vigtigt at melde sig ind i en fart. Men hvis opholdskravet alligevel ikke fjernes, så er det altså rigtig mange penge, som spildes. Det kan ministeren ikke være bekendt. Tryghed skal ikke være et spil. Så kom nu med et lovforslag, der sætter en stopper for denne urimelige lov. Og sørg for, at finansloven har en bevilling, der dækker de omkostninger, det vil medføre for staten.

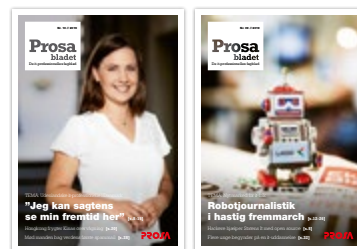
“Tryghed skal ikke være et spil”

Prosabladet: Adresse: Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V, tlf.: 33 36 41 41, prosabladet@prosa.dk **Redaktion:** Ansvarshavende redaktør: Ole Hoff-Lund [ohl@prosa.dk] **Journalist** Stine Nysten [sny@prosa.dk] **Korrekturlæser** Ulla Kaas **Udkommer:** En gang hver måned undtagen i juli **Næste gang:** 9. december **Deadline for debatindlæg:** 18. november **Indlæg** vil blive redigeret efter retningslinjer vedtaget af redaktionen. Disse retningslinjer kan læses på prosa.dk **Indlæg**, der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse **Synspunkt** på side 2 stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen **Prosabladet** modtager gerne tip fra læserne på redaktion@prosa.dk **Redaktionsudvalg:** Christian A. Christensen (formand), Kristina Jakobsen, Peter Ussing og Kenneth Arbjerg [redaktionsudvalg@prosa.dk] **Annoncer:** DG Media a/s, tlf.: 70 27 11 55, epost@dgmedia.dk **Design og grafisk produktion:** vahle+nikolaisen **Forsidefoto:** Dmitri Beliaikov/Polaris Images/Ritzau Scanpix

“Vi skal tilbage til tanken om, at vores data tilhører os, og at vi ikke deler dem med andre, med mindre vi ønsker det”

Shoshana Zuboff, professor ved Harvard Business School

Se alle tidligere blade på prosa.dk

NYHEDER

Læg klimaskat på lønnen ... 04

PROSA og den øvrige fagbevægelse har meldt sig ind i klimakampen.

Formanden for Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Lizette Risgaard, foreslår, at alle skal betale en fast procentdel af bruttolønnen for at finansiere den grønne omstilling.

KODNING

Skibet er ladet med kode ... 08

Ved årsskiftet får alle danske børn en helt ny onlineplatform, hvor de kan lære at kode og være it-kreative. Det er Coding Pirates, der står bag projektet, som er døbt Piratskibet. Mød tre af initiativtagerne.

OVERVÅGNING

Frygt og frihed ... 12

Den amerikanske professor Shoshana Zuboff rejser en skarp kritik af techgiganter som Google, Facebook og Amazon, der har sat sig tungt på vores allermost private informationer i overvågningskapitalismens tidsalder.

En whistleblowers bekendelser ... 16

Edward Snowdens selvbiografi "I offentlighedens tjeneste" er netop udkommet på dansk, og den giver stof til eftertanke for både modstandere og tilhængere, skriver it-politisk rådgiver Ole Tange i sin anmeldelse.

Removed ... 20

Den amerikanske fotograf Eric Pickersgill beskæftiger sig med de sociale, fysiske og psykiske konsekvenser af den digitale revolution. I fotoserien Removed har han fokus på, hvordan de digitale skærme har stjålet vores opmærksomhed og tilstedeværelse.

PROGRAMMERING

Python vokser i popularitet ... 28

Programmeringssproget Python er stormet frem i popularitet de senere år. Det er nemt at lære, sjovt at arbejde i og effektivt at bruge, siger eksperter. Tag testen og se, om Python er noget for dig.

ETIK

Bedre kontrol med sundhedsapps ... 32

Etisk Råd sender en kraftig advarsel til brugerne af de populære mobilapps, smart-watches og fitnessarmbånd, for virksomhederne bag indsamler systematisk brugernes data og sælger dem videre, uden at forbrugerne er klar over det.

AKTIVITETER

Kurser og foredrag ... 36

Kalenderen er fyldt med spændende oplæg og workshops. Du kan møde Analogiseringsstyrelsen eller lære om samarbejde og ledelse i globale teams.

KOFOD & KJÆRULFF

Vær med til at tage første skridt i kampen mod regeringens overvågningsreform.

Aktivistmøde søndag 17. november klokken 12-17 hos PROSA i København med blandt andet Peter Kofod og Anders Kjærulff.

prosa.dk/arrangementer

STATSMINISTER VIL HAVE MASSIV OVERVÅGNING

"Jeg håber, at Folketinget vil lave en vurdering af hele situationen og ikke kun forholde sig til det her med udgangspunkt i spørgsmålet om frihedsrettigheder og retten til privatliv".

Sådan lyder det fra statsminister Mette Frederiksen (S), der vil indføre "massiv overvågning" af borgerne med brug af øget videoovervågning og adgang til at samkøre alle overvågningskameraer i realtid til brug for politiets efterforskning.

Men manglen på etiske overvejelser i statsministerens udspil er dybt problematisk, mener PROSAs formand, Niels Bertelsen.

– Danskernes ret til privatliv er i forvejen udfordret og risikerer nu at løbe helt af sporet. Overvågning i et samfund som det danske bør foregå målrettet – ikke over en bred kam. Det er stik imod værdierne i et samfund som det danske, der bygger på tillid og frihed. Tillid er noget, man opnår gennem information og oplysning, ikke ved at bruge Big Brother-teknologi, siger Niels Bertelsen.

Efterfølgende har Københavns Politi også efterspurgt teknologi til ansigtsgenkendelse i forbindelse med videoovervågningen, og både Venstre og Dansk Folkeparti bakker op om politiets ønske.

Men både videoovervågning og ansigtsgenkendelse kritiseres af eksperter for at give falsk tryghed og for ikke at forhindre alvorlig og personfarlig kriminalitet, der typisk begås enten i affekt eller af organiserede kriminelle, der skjuler deres ansigter under forbrydelsen.

Også Thomas Bolander, der er forsker i kunstig intelligens og professor ved DTU, er skeptisk ved politiets forslag

"Den type af overvågning, vi skælder ud på Kina for at bruge, overvejer vi nu selv at indføre", siger han til til Fagbladet 3F.

FAGBEVÆGELSEN: Læg klimaskat på lønnen

Det haster med at skabe en grøn omstilling, og formanden for Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Lizette Risgaard, lufter nu tanken om at indføre en særlig klimaskat i stil med arbejdsmarkedsbidraget. En fast procentdel af bruttolønnen kan være med til at sikre en retfærdig finansiering af kampen mod klimaforandringer, siger hun til netavisen Pio.

"En mulighed er at kigge på indkomstskatterne i form af et klimabidrag, men det kan også være, at vi skal skrue på afgifterne eller en kombination. Men hvis man ender med tiltag, der øger uligheden, må man kompensere det på anden vis", siger hun til Pio.

Samtidig har fagbevægelsen foreslået at etablere en grøn investeringsfond, der kan være med til at fremme den grønne omstilling og udvikle nye grønne teknologier.

PROSA deltager i Broen til Fremtiden – en sammenlutning af fagforeninger og grønne organisationer, der har sat klimakampen på dagsordenen.

– Vi står foran en dybt alvorlig klimakrise, som kræver omstilling, kreativitet og politisk forandring af alle sektorer i samfundet. PROSA er gået med i samarbejdet og arbejder nu for en ambitiøs og socialt bæredygtig omstilling af it-sektoren, siger Jakob Ruggaard, der er ledelseskonsulent i PROSA.

Den 27.-29. marts inviterer PROSA til konferencen Sustain_It, der sætter fokus på klimaaftrykket for it og tech lige fra udvinding af ressourcer til genanvendelse. Målet er at skabe en bevægelse af it-aktivister, som har ambitiøse grønne mål for deres fag.

Læs mere og tilmeld dig på prosa.dk/arrangementer

ohl

Illustration: Emil Pihl Ernst

IT SIKKERHED

AHOLDELSESGARANTI

IT-SIKKERHED I DEN DAGLIGE DRIFT

Vi har hos SuperUsers kombineret vores 35 års erfaring indenfor bl.a. operativsystemer, netværk og systemudvikling med det stødt stigende fokus på IT-sikkerhed. Herigennem har vores IT-sikkerhedsteam igennem mange år haft gode forudsætninger for at udvikle stærk viden og kompetencer indenfor IT-sikkerhed relateret til en bred vifte af teknologier og platforme. Vi er således glade for at kunne præsentere et helt nyt IT-sikkerhedskursus, SU-410, udviklet af SuperUsers' kompetente sikkerhedseksperter.

KORT OM KURSET

Vi lærer, hvordan du med relativt små tiltag kan forbedre IT-sikkerheden markant samt, hvordan du forsvarer din virksomhed mod cyberangreb.

Kurset indeholder en række øvelser, så du er sikret praktisk erfaring, som du kan tage med hjem og implementere.

HVEM BØR DELTAGE?

Dette kursus er for dig, som ønsker at lære, hvordan du bygger en sikker infrastruktur op fra grunden og i den process sikrer, at alle sikkerhedshuller lukkes.

Typiske deltagere er systemadministratorer, it-arkitekter eller andre, som har behov for at få helt håndgribelig viden om, hvordan IT-systemer sikres bedst muligt.

HVAD LÆRER MAN PÅ KURSET?

Du lærer at skabe rammerne for den brede beskyttelse. Én ting er at lære, hvordan en hacker "tænker", men det er helt centralt at være i stand til, på forhånd, at kunne lukke alle hullerne. På kurset vil du lære at teste en firewall og dermed sikre, om portene udadtil er lukket. Du vil samtidig lære gode tricks til at sikre Windows, samt erhverve dig viden om, hvordan du tester dine sikkerhedsprodukter; IDS og IPS.

OVERVÅG DIN SIKKERHED

På kurset lærer du, hvordan du bliver i stand til at se, om der bliver reageret på de alarmer, din firewall genererer. Omvendt vil du også lære at undersøge, om den overhovedet genererer de alarmer, den skal, når du er under angreb. Kurset har en meget praktisk tilgang til opretholdelsen af en høj IT-sikkerhed, og på kurset lærer du alt om, hvordan du kan sammensætte dine sikkerhedsforanstaltninger, således at risikoen for skadelige angreb minimeres betydeligt.

HÅNDTERING AF ANGREB

Skulle uheldet være ude, er det vigtigt at vide, hvordan man skal forholde sig. Du får en forståelse for, hvordan man håndterer en sikkerhedshændelse. Du lærer blandt meget andet, hvordan du dæmper op for angrebet og lukker det ned, så det ikke spredes til og påvirker resten af infrastrukturen. Endelig vil du lære, hvordan man efterforsker et angreb og senere leverer beviser til Politiet, skulle der være grund til en retssag.

Læs mere og bestil din plads på

SUPERUSERS.DK/SU410

Kursusdatoer:

✓ Hillerød: 18/11, 6/1, 9/3, 11/5

IT Sikkerhed - Det store overblik SU-400

IT-sikkerhed er et kæmpe område, som kan være svært at komme i gang med. Der er rigtig mange begreber og indgangsvinkler, og det hele kan virke meget uoverskueligt.

Det vil dette kursus lave om på! I løbet af kort tid vil du komme hele vejen rundt om IT-sikkerhed, og få et samlet overblik over hvad man skal forholde sig til.

Certified Ethical Hacker SU-415

På dette kursus lærer du at scanne, teste, hacke og sikre dine egne systemer, ved hjælp af avancerede hacking-værktøjer og -teknikker. Kurset giver en god blanding af teori og praksis, som sikrer, at du både forstår, hvordan værktøjerne virker, men også hvordan de betjenes. Som en del af kursusmaterialet får du adgang til de værktøjer, der benyttes under kurset, så du også kan bruge dem i dit arbejde efterfølgende.

WWW.SUPERUSERS.DK

Tlf: 48 28 07 06

"Alle taler om, at mobiltelefonen spiller en alt for stor rolle i vores liv. Og vi glemmer derfor at være til stede i situationer, hvor vi burde"

Martin Thomsen, restaurationsdirektør i Nørrebro Bryghus i København, fortæller i Politiken, hvorfor mobiltelefoner skal afleveres i baren hver tirsdag.

Se fotoreportagen **Removed** side 20-27

Foto: US Department of Defense

MICROSOFT SKAL UDVIKLE JEDI

It-virksomheden Microsoft har indgået en enorm cloud-kontrakt med det amerikanske forsvarsministerium, Pentagon, på 10 milliarder dollar svarende til 67 milliarder danske kroner.

Kontrakten blev vundet for snuden af andre techgiganter som Amazon, IBM, Oracle og Google, som alle havde afgivet bud på en løsning. Amazon var på forhånd anset som favorit, fordi de tidligere har bygget en cloud-løsning for efterretningstjenesten CIA.

Kontrakten er en del af en større modernisering af Pentagons it-systemer, og projektet kaldes i daglig tale JEDI som en forkortelse for The Joint Enterprise Defense Infrastructure. Målet er blandt andet at fremme digitaliseringen af Pentagon og opdatere militærets computer-systemer, som for en stor dels vedkommende stammer fra 1980'erne og 1990'erne.

ohl

KAOS LURER OM DIGITAL POST

Fra midten af 2021 skal danskerne vænne sig til at bruge to forskellige digitale postkasser, når de vil læse post fra offentlige myndigheder og virksomheder.

Det er konsekvensen af, at e-Boks – som er delvist ejet af den danske stat – for nylig tabte et udbud til 202 millioner kroner om at stå for den offentlige postkasse de næste otte år. Den opgave skal i stedet varetages af it-selskabet Netcompany.

Men hos Netcompany kan kun cirka 500 offentlige myndigheder sende post til den offentlige postkasse, og det udelukker virksomheder som banker og pensionskasser.

Adam Lebech, der er vicedirektør i Digitaliseringsstyrelsen, erkender, at det skaber risiko for forvirring og kaos, men han lover at gøre alt for, at borgerne oplever en så lille forandring som overhovedet mulig.

"Der er en risiko for, at nogen vil opleve forandringerne som store, hvis de fremover skal logge ind på borger.dk for at læse post eller downloade en ny app", siger han til Berlingske Tidende.

ohl

Foto: Post og Teleaviset

12.000

Antallet af adresser i forskellige egne af Danmark, der gennem de seneste tre år har fået støtte fra bredbåndspuljen til at etablere hurtigere internet.

**TILMELD DIG NU
START PÅ HOLD I 2020**

KEA.DK/IT-SIKKERHED-D

**VIL DU
SIKRE DIN
VIRKSOMHED MOD
IT-TRUSLER?
LÆS IT-SIKKERHED
VED SIDEN AF DIT JOB**

Thomas Bach, uddannet fra KEA
CEO, Bach Teknik

Du kan tage diplomuddannelsen i IT-sikkerhed på mellem 2 ½ - 3 år på deltid ved siden af dit job. Arbejder du både med netværk og programmering, og vil du have papir på dine kompetencer – eller bygge videre på din uddannelse som Datamatiker eller IT-teknolog? Så læs mere på kea.dk/it-sikkerhed-d

STYRK DIN VIDEN OG KUNNEN

kea
KØBENHAVNS ERHVERVSAKADEMI

SKIBET ER LADET MED KODE

Ved årsskiftet får alle danske børn en helt ny onlineplatform, hvor de kan lære at kode. Det er Coding Pirates, der står bag projektet, som er døbt Piratskibet. Meningen er, at alle børn skal have mulighed for at lære it-kreativitet. Prosabladet har mødt tre af initiativtagerne.

Af Ole Hoff-Lund

[ohl@prosa.dk]

Foto: Lizette Kabré

Hvad gør du, hvis du er ved at drukne i succes, og kunderne står i kø i flere år for at få lov til at deltage i dit projekt?

Den meget konkrete udfordring stod Coding Pirates med for tre år siden, da nysgerrige børn væltede ind ad dørene hos græsrodsprojektet, hvor frivillige undervisere lærer børn og unge at kode i deres fritid.

– Før i tiden skulle alle børn lære at svømme. Pludselig skulle alle børn lære at kode. Det var som om, deres forældre tænkte, at hvis deres børn nogensinde skulle blive til noget her i livet, så var de nødt til at kode. Så der var voldsomt tryk på i Coding Pirates. Vi kunne slet ikke følge med, og ventelisterne voksede, siger Lis Zacho, der sidder i hovedbestyrelsen i Coding Pirates.

Løsning under bruseren

Men da Lis Zacho en aften står på scenen på Bremen Teater og holder TED-talk om Coding Pirates foran 600 mennesker, lysner det. En repræsentant fra Tuborgfondet hører oplægget og opfordrer hende til at pitch projektet på Folkemødet i 2016, hvor Tuborgfondet giver 100.000 kroner til den bedste idé.

Lis Zacho tager imod invitationen og vinder førstepræmien. Begejstringen i dommerpanelet er så stor, at de taler om at gøre Coding Pirates til et flagskibsprojekt. Få måneder senere donerer de 3,9 millioner kroner,

som skal understøtte Coding Pirates' aktiviteter – men under tre forudsætninger: Børnene på ventelisten skal engageres, der skal gøres noget aktivt for at fastholde de frivillige undervisere, og så skal der flere piger med ombord.

En stor del af pengene går til at etablere et sekretariat i Odense, og en morgen, da Lis Zacho står under

“Over halvdelen af alle børn oplever, at deres forældre ikke har nogen interesse i børnenes digitale liv”

Jakob Vest Hansen, projektleder og designer på Piratskibet

bruseren, får hun idéen til et onlinefællesskab, hvor børn kan træne kodning og programmering, mens de venter på en ledig plads i en af Coding Pirates-afdelingerne.

De døber onlinefællesskabet Piratskibet og sender en ansøgning til Industriens Fond, som kvitterer med 2,6 millioner kroner i støtte. Derfra begynder arbejdet med at udvikle en platform, der kan lokke børn og unge ind i kodeverdenen, og efter planen stævner Piratskibet ud ved årsskiftet.

– Meningen med Piratskibet er, at alle børn skal have mulighed for at lære it-kreativitet og lære at forholde sig til kode og programmering på et

eller andet plan. Hvor kodning er at skrive kode, og programmering er hele pakken fra idé til produkt, siger Lis Zacho.

Matematik og teknologi

Til daglig arbejder Lis Zacho som matematiklærer på en folkeskole på Frederiksberg. Derfor har hun en ret klar fornemmelse af behovet for undervisning i basal kodning. Men ikke nok med det. Da Piratskibet får vind i sejlene, beslutter hun at tage en kandidatuddannelse i it-didaktisk design på Aarhus Universitet, hvor hun skriver speciale om udviklingen af en kodelæringsplatform til børn.

Og det bliver en øjenåbner. Fra at have en forestilling om, at udviklingen af onlineuniverset kan klares for 50.000 kroner til "nogle møder med pizza og cola", får hun nu et mere realistisk syn på tingene.

– I den proces forstod jeg, at der skulle laves en masse grundarbejde. For selv om onlinelæring er vejen frem på rigtig mange måder, så skal det gøres på en måde, hvor det ikke er one-size-fits-all, men så alle får et individuelt udbytte af det, siger Lis Zacho.

Jakob Vest Hansen, der er projektleder og designer på Piratskibet, forklarer, at projektet i sin grundform er baseret på samskabelse mellem de mange frivillige medlemmer af styregruppen og Coding Pirates' sekretariat. >>

– Som udgangspunkt er alt læringsindhold på siden lavet af frivillige.

Det giver personlighed, og det kan børnene sagtens mærke, siger Jakob Vest Hansen.

Det er hans opgave at samle alle trådene og koordinere indsatsen fra de frivillige, og selv om det giver visse udfordringer, så er det også Piratskibets styrke, at det trækker på kompetencer fra en række forskellige miljøer, forklarer Jakob Vest Hansen.

Alle undervisningsmaterialer laves fra bunden, og mange af de frivillige undervisere i Coding Pirates leverer indhold af meget høj kvalitet, understreger Søren Jensen, der er event- og kommunikationsmedarbejder og står for rekrutteringen af frivillige på platformen.

– De udgør en kæmpe vidensbank, fordi de hver uge prøver sig frem og gør sig en masse erfaringer med, hvad der fungerer, og hvad der ikke fungerer for børnene, siger Søren Jensen.

Lis Zacho fremhæver en situation, hvor hun skulle overtage den ugentlige undervisningsaften for en gruppe børn i 4.-5. klasse fra en af de yngre undervisere.

– Han havde så lagt et link til mig og fortalt, at jeg bare skulle gå ind på det. Jeg havde godt bemærket, at de dér unger sad og rodede med et eller andet temmelig avanceret. Det viste sig, at de sad og programmerede i Lua, siger Lis Zacho, inden Jakob Vest tilføjer:

– Lua er et fuldt programmeringssprog. Det er ikke blokke, det er ikke grafik. Det er tekstprogrammering. Fyren havde simpelthen smidt et 100 procent trin for trin læringsforløb op på en hjemmeside, som man bare kunne følge.

– Og han går kun i 2. g. Det var sgu sejt, siger Lis Zacho.

Bygget fra Scratch

Den mest udbredte læringsteknologi for børn er Scratch, men de unge

pirater kommer til at lære om en lang række andre programmeringssprog, når de påmønstrer skibet.

– Vi står med en unik mulighed for at implementere og vise nye muligheder og andre programmeringssprog, så man i virkeligheden får meget større variation. Vi skal lave noget, som er autentisk. Det er ikke kommercielt – det er hjerteblod, siger Lis Zacho.

Open source-teknologi er en grundsten i Coding Pirates, og der er rigeligt at tage af, siger Jakob Vest Hansen. Men overvejelserne går langt videre end det – ikke mindst når det gælder den pædagogiske side af sagen.

– For at kunne designe sådan noget, er der en million små overvejelser. Skal de kunne like og dislike? Hvordan modererer man indhold? Hvordan sikrer man sig, at der hele tiden er noget nyt, så de kommer tilbage til Piratskibet? Hvordan skal de navigere på siden, hvis de ikke ved, hvordan man scroller, siger Jakob Vest Hansen.

Sidstnævnte har vist sig at være en af de moderne udfordringer, når man gerne vil præsentere onlineindhold for børn, for mange af dem har simpelthen ikke lært at scrolle, forklarer Søren Jensen.

– Børn på omkring 10 år er en tablet-generation. De er bekendt med ikoner, og de ved, hvordan de swiper. De er rigtig gode til at trykke de rigtige steder på skærmen, men når det bliver dybere end interface, så bliver det problematisk. De er ikke vant til at scrolle. Når de får en normal computer, ved de ikke, hvordan de skal gøre, siger han.

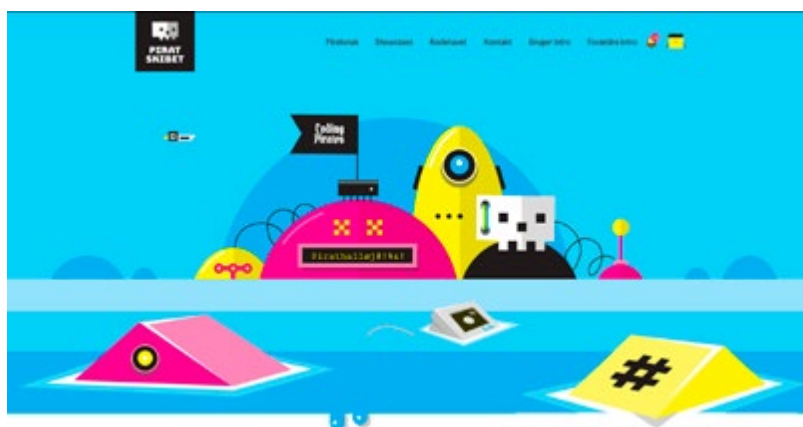
Og det skal børnene lære, for når det gælder kodning og programmering, så er der ingen vej uden om en computer, et tastatur og en mus.

– Det kan ikke erstattes af en tablet, og der er intet, der tyder på, at det vil ændre sig i overskuelig fremtid, siger Søren Jensen.

Lukker om natten

Ombord på Piratskibet kan børnene skrive sammen og dele viden, spørgsmål og udfordringer, og de kan møde ligesindede på tværs af landet, så de kan få feedback og gode råd. Der er også en forældreintroduktion samt information om adfældsregler og ideologien bag.

– Vi har truffet et meget bevidst valg om, at man kun kan skrive åbent til hin-

Coding Pirates

Coding Pirates blev stiftet for fem år siden og har i dag 77 afdelinger over hele landet. På klubaftenerne lærer børn og unge i alderen 7-17 år at være it-kreative.

Coding Pirates har etableret et sekretariat i Odense med 10 ansatte og er støttet af blandt andre Tuborgfondet, Villum Fonden, Dansk Ungdoms Fællesråd og Microsoft. Læs mere på codingpirates.dk

Piratskibet

Piratskibet sættes i søen ved årsskiftet, og målgruppen er børn på 10-12 år, som kan lære at kode, mens de venter på en plads hos Coding Pirates – eller bare fordi de har lyst. Projektet er støttet af Industriens Fond.

De mest populære kodesprog er Scratch, Stencyl, Unity, GameMaker, Processing, Python, Lua og Sonic Pi og webprogrammering som Javascript, HTML og CSS.

Læs mere på codingpirates.dk/piratskibet

**“Vi skal lave noget,
som er autentisk.
Det er ikke
kommercielt – det
er hjerteblod”**

Lis Zacho, bestyrelsesmedlem
i Coding Pirates

anden, så alle kan se det. Der er voksne moderatorer på i åbningstiden, så de kan holde øje med, hvad der sker, og Piratskibet lukker om natten. Vi vil gerne sende et signal om, at søvn er vigtigt, og at it-kreativitet er noget, man kan arbejde med ligesom lektier og fritidsinteresser, siger Søren Jensen.

Som pirat kan man designe en avatar, som man bruger i onlineuniverset. På den måde kan børnene selv bestemme, hvordan de vil se ud – om man er dreng, pige eller noget helt tredje. Det er også et meget bevidst valg, for der hersker fortsat en forestilling om, at kodning og programmering mest er for drenge.

– Vores ambition er at skabe de her miljøer, hvor det er fedt at kode, og hvor det er fedt at være totalt nørdet og fokusere og fordybe sig. Pigerne er super skarpe til det, og de vil rigtig gerne udfordres, men de bliver ofte mødt med fordomme fra drengene, der tror, de er verdensmestre til det hele, bare fordi de kan spille Fortnite, siger Lis Zacho.

Drengene og pigerne

I virkeligheden er der langt flere piger, der spiller computerspil, end man tror. Men de taler ikke højt om det, fordi de risikerer at komme i klemme i dét, som Lis Zacho og Jakob Vest Hansen kalder “et giftigt miljø”.

– De bruger tit drengenavne som brugernavne, fordi de ikke vil afsløre, at de er piger. Men det har drengene

ikke fattet, siger Lis Zacho og griner.

Det giftige miljø skal nedbrydes ombord på Piratskibet, og håbet er, at flere forældre vil komme ind i kampen og vise oprigtig interesse for deres børns digitale liv. I dag er mange forældre primært bekymret for, at deres børn bruger for meget tid bag en skærm, men den debat hører til et andet sted, mener Jakob Vest Hansen.

– De forældre, der siger sådan, er ofte dem, der kommer hjem fra deres arbejde, hvor de sidder otte timer foran skærmen. Men over halvdelen af alle børn oplever, at deres forældre ikke har nogen interesse i børnenes digitale liv. Eller som vi også kalder det: Deres liv, siger Jakob Vest Hansen.

Lis Zacho, der er vant til at undervise børn i folkeskolen og i Coding Pirates, tilføjer:

– Forældre spørger altid deres børn, hvordan det er gået i skolen i dag. De skulle prøve at spørge, hvordan det er gået digitalt i dag. Børnene er jo efterladt helt alene ude på perronen i forhold til teknologi. Og hvis de voksne ikke prøver at forstå børnenes digitale liv, så fjerner børn og forældre sig endnu mere fra hinanden, siger Lis Zacho, som trækker en streg i sandet mellem computerspil og Piratskibet:

– Vi arbejder med at lave digitale produktioner fremfor at bruge skærmen til underholdning. Vi vil gerne åbne op for, at alle kan komme i gang med at kode. For demokratiets skyld

har vi brug for, at alle har digitale kompetencer – om man er barn, voksen eller gammel. Det er forudsætningen for at kunne klare sig.

PROSA: Ros til frivillige kræfter

Værdien af det frivillige arbejde i både Coding Pirates og Piratskibet kan ikke undervurderes. Sådan lyder det fra PROSA-formand Niels Bertelsen, der deler målsætningen om at gøre så mange børn som muligt interesseret i it-kreativitet med kodning og programmering.

– Det er vigtigt, at alle børn får adgang til at prøve kræfter med kodning og it-kreativitet, og jeg har den største respekt for alle de it-professionelle og andre, der bruger deres fritid på det. Det glæder mig også, at der er stort fokus på at få pigerne med, da kodning er for vigtigt til at være forbeholdt drengene. Det bør være en samfundsopgave at uddanne næste generation i meningsfuld brug af it, og det er derfor oplagt, at teknologiforståelse får en højere prioritet som fag i folkeskolen, end det har i dag, siger Niels Bertelsen.

PROSA/VEST støttede i 2018 Coding Pirates Danmark med 20.000 kroner.

Den amerikanske professor Shoshana Zuboff rejser en skarp kritik af techgiganter som Google, Facebook og Amazon, der har sat sig tungt på de allermest private informationer om os. I bogen 'Overvågningskapitalismens Tidsalder' opfordrer hun alle frie borgere til at stå sammen og finde et effektivt modvar.

FRYGT

FRIHED

Af Ole Hoff-Lund

[ohl@prosa.dk]

Foto: Chloe Cushman

Shoshana Zuboff kigger ud over publikum i salen og efterlyser en frivillig, der vil tage noter for hende. En ung mand melder sig, og den amerikanske Harvard-professor spørger derefter de tilstedeværende, om de med ét ord kan beskrive de bekymringer og følelser, der har fået dem til at tilbringe en sensommereftermiddag i selskab med hende i et tætpakket auditorium på CBS på Frederiksberg.

– Frihed, råber en tilhører.

– Frygt, siger en anden.

– Revolution, lyder det fra en tredje, og det følges op af ord som overvågning, vrede, manipulation og demokrati.

Zuboff nikker og kommenterer undervejs og læser derefter op fra nogle håndskrevne noter fra tilsvarende møder, hun har holdt i Bruxelles, Los Angeles, London og New York. Her bad hun også publikum om at sætte ord på deres bekymring for overvågningen og techgiganternes altdominerende rolle – og ordene er næsten identiske alle steder i verden.

– Det er den samme frygt, der går igen, uanset hvor du bor. Vi har alle sammen de samme følelser. Det interessante er, at de virksomheder, der har drevet udviklingen fremad, har ét ord for sådan nogen som os: Brugere. De definerer os som nogen, der eksisterer uden for deres system. Men vi har indset, at vi har fælles sociale, politiske, økonomiske og psykologiske interesser på spil, og vi har svært ved at se en udvej, siger Shoshana Zuboff og tilføjer så med en stærk og indigneret stemme:

– Dette er uacceptabelt. Vi er borgere i det 21. århundrede. Meningen var, at vi skulle eje den digitale tidsalder. Meningen var, at internettet skulle give os styrke og være

det mest demokratiserende værktøj, siden Gutenberg trykte Bibelen. Men det er blevet kidnappet af en økonomisk logik, der holdes skjult for os og udnytter vores uvidenhed.

Historisk fejltagelse

Shoshana Zuboff har også et ord for den udvikling: Overvågningskapitalisme. Hun fremhæver, at techgiganterne siden begyndelsen af årtusindet har fået stort set frie hænder til at suge alle oplysninger om os ind i deres store maskine, som de blandt andet anvender til at tegne personlighedsprofiler af hver enkelt borger til brug for målrettet

markedsføring. Bare tænk på Cambridge Analytica-skandalen i forbindelse med det seneste præsidentvalg i USA.

Men ifølge Shoshana Zuboff havde det ikke behovet at være sådan. Faktisk var det ifølge professoren et uheldigt sammenfald af omstændigheder, der gjorde, at techgiganterne fik frit løb. Zuboff skruer tiden tilbage til de sene halvfemsere,

hvor den amerikanske Federal Trade Commission (FTC) tog skridt til at gribe ind over for brugen af cookies og tracking på hjemmesider.

– Deres klare anbefaling var, at hele internetindustrien skulle reguleres langt strammere, og at der skulle lovgivning til, fortæller hun.

FTC afleverede sine anbefalinger til politikerne i Kongressen den 10. september 2001. Dagen efter blev USA ramt af et terrorangreb, da flykaprere smadrede fire passagerfly ind i World Trade Center og Pentagon.

– Det ændrede med ét slag hele diskussionen om regulering af internettet. Og i stedet for at beskytte vores >>

“Vi skal én gang for alle gøre op med det uheld i verdenshistorien, der skabte dette misfoster”

Shoshana Zuboff

privatliv, begyndte myndighederne nu at lede efter flere muligheder for at overvåge borgerne. Men hvis det FTC-dokument var blevet omsat til lovgivning, så ville stort set alt, hvad techgiganterne foretager sig i dag, være ulovligt, fastslår Shoshana Zuboff.

Efterretningstjenesterne begyndte nu at opmuntre selskaberne til at udvikle mere overvågningsteknologi. Google var helt ny, og Facebook fandtes endnu ikke, men ved at lade tech-virksomhederne stå for arbejdet, slap myndighederne for at bruge penge på det. De risikerede heller ikke at komme i uføre, fordi masseovervågningen ville være i strid med den amerikanske forfatning.

– Dermed kunne overvågnings-teknologien udvikles uden for offentlighedens søgelys, og hvis myndighederne fik brug for big data, kunne de kaste fiskesnøren ud i Silicon Valley og skaffe dem, siger Zuboff.

Overvågningskapitalismen

Hvor den industrielle kapitalisme bygger på at omdanne naturens råvarer til produkter, der kan sælges, så handler overvågningskapitalismen om at finde ny "jomfruelig skov", som kan udnyttes til at skabe nye markeder. Men historien tog en uventet og mørk drejning, siger Zuboff:

– Den jomfruelige skov var ikke naturen omkring os, men selve den menneskelige natur, som nu er råmaterialet for overvågningskapitalismen. De udnytter vores private,

menneskelige oplevelser og erfaringer og oversætter dem til adfærdsdata, som har værdi på grund af deres indbyggede evne til at forudsige vores handlinger, siger hun.

Hun fremhæver begrebet klikrate som den første succesfulde opfindelse i overvågningskapitalismen: En forudsigelse om, hvilke reklamer eller billeder vi klikker på, når vi besøger de enkelte hjemmesider. Metoden blev opfundet af Google, og informationerne blev solgt videre til andre selskaber.

– Det var oplysninger om os, men vi fik ikke gavn af dem. De blev udvundet fra vores menneskelige adfærd, men det var virksomhederne, som drog nytte af dem, fordi de kunne se en forretningsmodel i at vide, hvad vi ville foretage os på internettet og i livet, fortæller Shoshana Zuboff.

Inden længe støttede alle de store reklamebureauer sig til Googles nye redskab fremfor selv at beslutte, hvor de ville indrykke reklamer, siger Zuboff. Også selv om de ikke kunne få indblik i den sorte boks med data om vores adfærd.

– Derfor har jeg ikke ondt af de virksomheder, der beklager sig over, at deres reklamer dukker op på antisemitiske hjemmesider eller sider, der agiterer for hvidt overherredømme. For det er jo det, den sorte boks har fortalt dem, at de skal gøre for at få flere klik. Det er logikken i overvågningskapitalismen. Den begynder med tyveriet af vores data og slutter på en markedsplads, hvor menneskers fremtid er til salg, siger hun.

En bølge af data

For at beskrive udviklingen de seneste årtier – og vejen til nutidens overvågningskapitalisme – fremhæver Zuboff, at kun én procent af al verdens information var digitaliseret i 1986. I 2013 var det 98 procent.

– Der er skyllet en kæmpe bølge af data ind over vores fabrikker, kontorer og arbejdspladser. Den er skyllet ind i vores gader, i vores biler og vores hjem. Vi er gået fra en verden, hvor den store kamp stod mellem kapital og arbejdskraft, til en kamp mellem overvågningskapitalisme og

det enkelte individ, siger hun.

Mens brugen af data har spredt sig til alle grene af samfundet, er techgiganternes databaserede viden nu så efterspurg, at de kan tilbyde enorme lønninger til dataeksperter. Zuboff refererer til en ny undersøgelse, der viser, at 62 procent af de studerende, der uddannes i computer science og data science i USA i dag, får job i den private sektor.

Derfor er de offentlige myndigheder bagud på point og kan slet ikke følge med. Og selv om de enorme mængder af data og viden ville kunne bruges i offentlighedens tjeneste til at løse nogle af tidens største udfordringer – lige fra klimaforandringer til behandling af livsstilssygdomme

“Meningen var, at vi skulle eje den digitale tidsalder”

Shoshana Zuboff

– så ligger de gemt ad vejen i techgiganternes sorte bokse, siger Zuboff.

– De data, der kunne udnyttes til at forbedre verden, bliver i stedet brugt til at lade deres forretninger vokse med ekstrem fart. Men deres forretningsmodel er skjult, de lægger røgslør ud for os, og i nogle tilfælde lyver de for os, alt imens de infiltrerer vores samfund på kryds og tværs, siger hun.

Organer og slavehandel

Som eksempel nævner hun, at hvis hun skal have fat i sine børns karakterer fra skolen, skal hun anvende en Google-platform. Hvis hun vil have sine sundhedsoplysninger, så anvender lægen en platform, der streamer data til Facebook og Google. Og skal hun arrangere en familiemiddag, sker det typisk på Facebook.

– Hvordan stopper vi det så, spørger Zuboff ud i salen og svarer selv:

– Det er ikke så svært. Vi skal flå den økonomiske logik ud af formelen. Det betyder, at vi skal tilbage til tanken om, at vores data tilhører os, og at vi ikke deler dem med andre, med mindre vi ønsker det. Vi skal konfrontere techgiganterne og spørge, hvorfor de har stjålet vores identitet uden vores tilladelse.

Men vil techgiganterne virkelig bøje sig for et folkeligt krav om at stoppe støvsugningen af private data? Nej, ikke uden lovgivning, understreger Shoshana Zuboff, der kræver et forbud mod at handle med human futures, som hun kalder det. For det eneste, overvågningskapitalisterne frygter, er lov og regulering.

– Vi skal gøre det ulovligt på samme måde, som det er ulovligt at handle med menneskelige organer, fordi det har forudsigelige, farlige og voldelige konsekvenser. Det samme gælder slavehandel. Når vi forbyder handel med human futures, eliminerer vi også hele forretningsmodellen for overvågningskapitalismen, siger Shoshana Zuboff og opridser de næsten paradisiske tilstande, der vil brede sig i den nye digitale tidsalder:

– Det åbner en helt ny bane, hvor vi kan bruge vores digitale informationer til det, vi ønsker: Smarte hjem uden overvågningskapitalisme. Sundhedstilbud, uddannelse og demokrati uden overvågningskapitalisme. Et samfund, hvor der ikke er nogen, der skal tjene penge på vores private data. Vi skal én gang for alle gøre op med det uheld i verdenshistorien, der skabte dette misfoster, siger Shoshana Zuboff.

Og skal man følge den amerikanske professors vision, så venter der en vigtig rolle for it-professionelle, når først der er sat en prop i techgiganternes støvsugerslange:

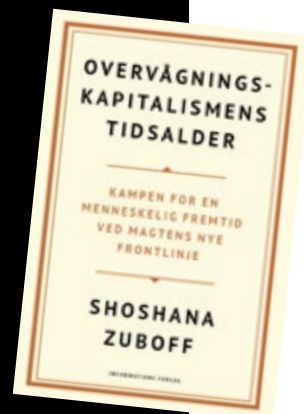
– Det er vores ansvar at skabe forandringen, men når først politikerne har taget mod til sig og forbudt handlen med vores private data, så er det it-eksperterne, der skal orientere vores teknologi og design i en helt ny retning. Om ti år vil de ord, I nævner, være anderledes. De vil ikke være frygtsomme. De vil være optimistiske, fordi vi til den tid vil komme til at eje vores identiteter igen.

SHOSHANA ZUBOFF

Shoshana Zuboff er professor ved Harvard Business School og ph.d. i socialpsykologi ved Harvard University.

Hun har udgivet en lang række bøger i krydsfeltet mellem teknologi, psykologi, filosofi og økonomi. I 1988 skrev hun 'The Age of the Smart Machine: The Future of Work and Power', som blev et skelsættende hovedværk om computeriseringen af vores arbejde og liv.

Hendes nye bog 'Overvågningskapitalismens Tidsalder' er udkommet på Informations Forlag.

En whistleblowers bekendelser

Der er næppe nogen, som ikke kender navnet Edward Snowden og hans afsløringer af USA's masseovervågning. Hans selvbiografi 'I offentlighedens tjeneste' er netop udkommet på dansk og giver stof til eftertanke for både modstandere og tilhængere, skriver it-politisk rådgiver Ole Tange, der her anmelder bogen.

Af Ole Tange, it-politisk rådgiver i PROSA
[ota@prosa.dk]

Edward Snowden og jeg er fra samme generation, og som nørder deler vi mange karaktertræk. Når han i sin selvbiografi beskriver lykkefølelsen ved at have skrevet sit første program, genkender jeg den fuldstændigt. Lige så bekendt er jeg med idéen om at optimere sit skolearbejde, så jeg fik mere tid til at spille computer. Også barndommens opfattelse af, at internettet er et mangfoldigt sted, hvor *"information wants to be free"*, deler vi.

Men vores skæbner skilles efter 11. september 2001, hvor Snowden går ind i hæren for at tjene sit land som del af den amerikanske sikkerhedstjeneste NSA efter terrorangrebet på World Trade Center. Under uddannelsen bliver han og kollegerne udsat for så dårlige arbejdsforhold, at han nærmest starter en fagforening på grund af dårlig indkvartering og overarbejde uden betaling.

Han klager til chefens chef over, at reglerne ikke følges. Men uden held. Så klager han til chefens chefs chef. Men igen uden held. Han prøver altså loyalt at gå via kommandovejen, men det lader til, at ledelsen har nok i sig selv og ikke mener, at den skal leve op til reglerne.

Overlegen magt

Snowden får adgang til de allerhelligste it-systemer i NSA og overvældes af en følelse af overlegen magt; en følelse jeg også kan genkende fra dengang, jeg som ansat i Google var på besøg i et datacenter fyldt med maskiner, som jeg alle kunne kontrollere fra mit eget skrivebord.

Snowden udtrykker i sin selvbiografi bekymring for, om vi får et samfund, hvor

ingen regler kan brydes. For med AI og overvågningskameraer, hvor man kan lave ansigtsgenkendelse på optagelserne, kan vi ende med et samfund, hvor alle love bliver håndhævet fuldstændigt. Samler man nok data om os alle, er vi alle skyldige i en eller anden lovovertrædelse.

Og der bliver samlet voldsomme mængder data. Ikke blot af efterretningstjenester, men også af GAFAM – de fem techgiganter Google, Apple, Facebook, Amazon og Microsoft. Man kan mærke Snowdens bekymring for, at vi byder digitale assistenter som Amazon Echo, Apples Siri eller Google Home ind i vores hjem, for dette gør det nemmere at modellere os til produkter for overvågningskapitalismen.

Kommandovej

I selvbiografien indvier Snowden os i alle de overvejelser, han har gjort sig. Han finder det urimeligt, at man ikke kan sagsøge staten for brud på reglerne, for de eneste beviser, der ville kunne overbevise retten, er de beviser, som er hemmeligstemplede og derfor ikke kan bruges i en retssag. Samtidig oplever Snowden, at han ikke kan klage gennem systemets normale kommandovej.

Da den amerikanske efterretningschef James Robert Clapper lyver foran den amerikanske kongres ved at hævde, at NSA ikke indsamler data om milli-

Ifølge det russiske flyselskab Aeroflot var vinduessæde 17A i dette fly fra Moskva til Havana booket af Edward Snowden den 24. juni 2013. Men Snowden blev i stedet i lufthavnens transitområde i nogle uger, inden han til sidst fik opholdstilladelse i Rusland.

Foto: Kirill Kudryavtsev/ATP/Ritzau Scanpix

oner af amerikanere, bliver det for meget for Snowden.

Hvis du sidder med en følelse af, at Snowden har forrådt sin organisation eller sit land, så er det den del af bogen, du skal læse to gange. Jeg sidder i hvert fald tilbage med en følelse af, at han oprigtigt prøvede at gå kommandovejen.

Men Snowden udtrykker i sin bog også en beundring for systemet: Nemlig, at det er lykkedes nogen at finde et smuthul i loven, så de aldrig vil kunne blive stillet til ansvar.

Hans indsamling af data i NSA foregår smertefrit. Han bygger en søgemaskine og en crawler, der indekserer alle dokumenter på alle systemer. Kun en enkelt systemadministrator kigger i sin logfil og lukker forbindelsen med ordene: "Hvad har du lige gang i med at downloade alle filer?"

Snowden forklarer, at han laver en søgemaskine og giver systemadministratoren et link.

"Hvor sejt. Jeg åbner lige for adgangen igen", lyder svaret.

Snowden røber ikke i detaljer, hvordan han får data ud af NSA, men mit bud er, at han benytter Rubberhose file system. Han bruger Micro SD-kort til lagring og sidder med hjertet i halsen, mens han kopierer, for det tager umanerligt lang tid at skrive på kortene. Kortene er så små, at de ikke starter metaldetektoren, når han forla-

der kontoret – og hvis han blev snuppet, ville enhver have forståelse for, at man kan have glemt et kort med nogle ferie-fotos i lommen.

Nye detaljer afsløres

Flugten til Hongkong er relativt velkendt. Men overvejelserne bag har jeg ikke læst andre steder. Snowden forklarer blandt andet, hvorfor han vælger Hongkong i stedet for Europa, Latinamerika eller Afrika.

Det er også interessant, hvor godt han har planlagt situationen op til lækket til pressen i 2013, men hvor lidt han har planlagt, efter han har overdraget dokumenterne og forklaret deres sammenhæng til journalisterne.

Noget, jeg heller ikke har hørt før, er historien om Snowdens kæreste, Lindsay. Hun fortæller i bogen, hvordan det er, når ens kæreste er den mest eftersøgte person på kloden, og man ikke selv kender noget til baggrunden.

Snowden skriver overraskende godt. Det er næsten på højde med en thriller, som man ikke kan lægge fra sig. For folk uden it-baggrund er bogen i starten en smule tung de steder, hvor Snowden blandt andet gerne vil forklare SMTP og HTTPS. Heldigvis er en forståelse af de afsnit ikke nødvendig for at forstå resten af bogen, og jeg har da heller ikke tøvet med at give bogen til min far.

Edward Snowden: 'I offentlighedens tjeneste' er udkommet på Informations Forlag.

Udvalgte citater fra bogen

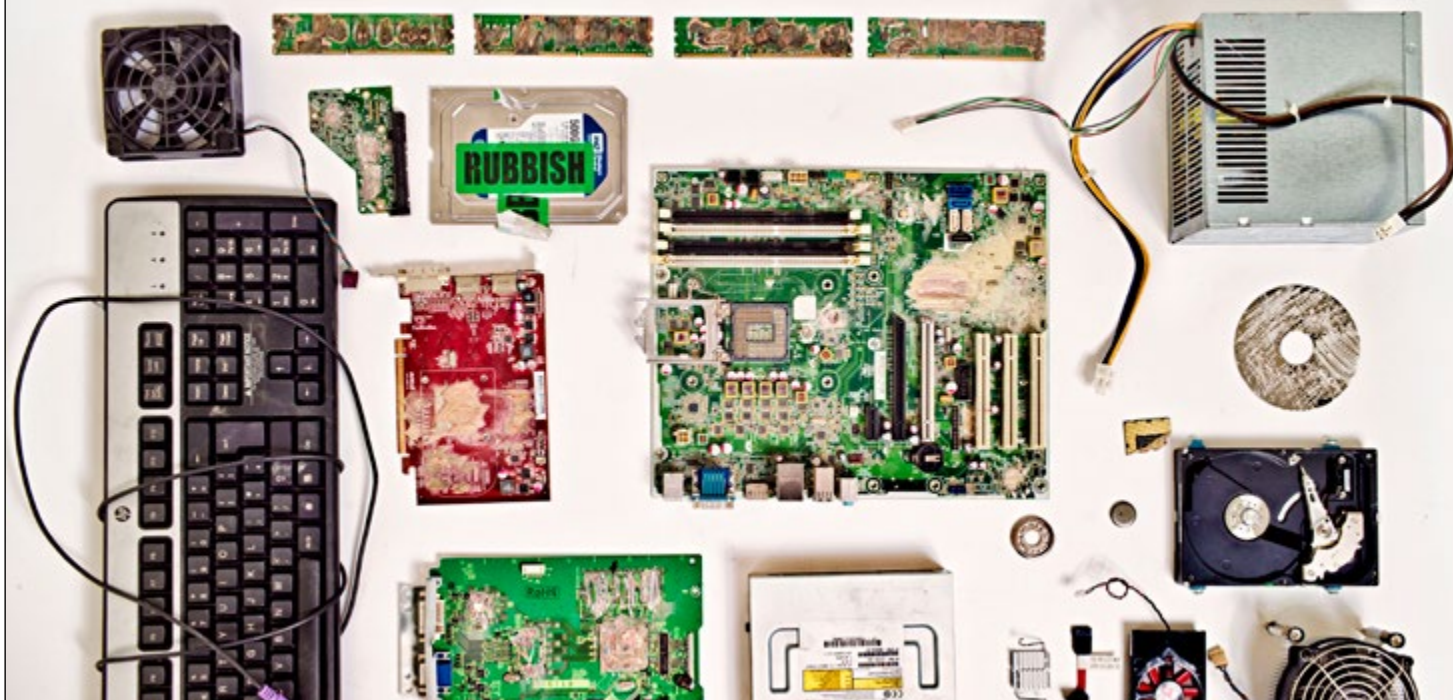
"At påstå, at du ikke går op i retten til privatlivets fred, fordi du ikke har noget at skjule, er ikke anderledes end at sige, at du ikke går op i ytringsfrihed, fordi du ikke har noget at sige"

"Kryptering er vores bedste håb om at kunne bekæmpe enhver form for overvågning"

"At knække en 128-bit nøgle vil tage 50.000.000.000.000.000 år. På det tidspunkt vil jeg måske ovenikøbet være benådet"

"Jeg var med til at gøre det teknologisk muligt for en enkelt stat at indsamle al digital kommunikation i verden, lagre den på ubestemt tid og søge i den efter behag"

"Vi vidste det. Han beviste det"

Langt de fleste deltagere i læserpanelet mener, at Edward Snowden er en helt, fordi han trak bukserne ned på den amerikanske efterretningstjeneste og afslørede den massive og forfatningsstridige overvågning af borgerne. Men de tøver med at gøre ham kunststykket efter.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]

"Han gjorde, hvad andre burde gøre, men ikke tør".

Sådan siger en af deltagerne i Prosabladets læserpanel, der i anledning af Edward Snowdens selvbiografi er blevet spurgt om, hvad amerikanerens afsløringer har betydet for danske it-professionelle.

"Han er et eksempel på, at det giver mening at være whistleblower, specielt når der er store ting på spil", lyder skudsmålet fra en anden deltager.

Historien om Edward Snowden kender de fleste. Som ansat i diverse amerikanske efterretningstjenester blev han opmærksom på de systemer til masseovervågning, der gradvist er blevet opfundet og indført efter 11. september 2001. I juni 2013 lækker han så oplysningerne om NSA's massi-

ve, hemmelige, verdensomspændende masseovervågning, hvori blandt andet programmet PRISM indgår, til den amerikanske dokumentarfilminstruktør Laura Poitras og til den britiske avis The Guardians journalister Glenn Greenwald og Ewen MacAskill.

Snowdens navn er nu på alles læber.

"Han har åbnet øjnene for, hvad jeg ikke troede var teknisk muligt med hensyn til overvågning", siger en af paneldeltagerne, mens Snowdens afsløringer for andre blev det håndfaste bevis på en statsovervågning, som de hidtil kun havde anet omridset af.

"Han har vist, at en god del af alt, hvad konspiratorisk indstillede personer har sagt om overvågning, har rod i sandheden", understreger en panel-

deltager, mens en anden tørt konstaterer: "Vi vidste det. Han beviste det".

Helt eller forræder

Overordnet mener panelet, at Snowden ene mand er årsag til, at "der er kommet markant mere fokus på sikkerhed og privatliv" i samfundet generelt, men han har også gjort indtryk helt ned på det personlige plan: "Jeg tænker mere over min gøren og laden i forhold til it", som én udtrykker det.

Andre peger på, at Snowden satte en fed streg under, hvor vigtigt fænomenet whistleblower er: "Han har vist, at man ikke bør gemme sig måske af misforstået loyalitet, hvis der er ting, der er virkelig vigtige".

En enkelt deltager er dog af en helt anden opfattelse. "Han er ikke en

◀ *The Guardian* var de første til at skrive om Snowdens dokumenter. Senere blev redaktionen opsøgt af den britiske efterretningstjeneste GCHQ, som tvang journalisterne til at destruere deres computere med NSA-dokumenter.

Snowdens afsløringer fra PRISM til XKeyscore

5. juni 2013 afslørede den britiske avis *The Guardian* en del af de tophemmelige dokumenter, som Snowden havde smuglet ud af USA, og overgivet til journalisterne på et hotel i Hongkong.

Verden fik den dag kendskab til det såkaldte PRISM-program, der havde været i drift i årevis. Via PRISM havde NSA direkte adgang til data om brugerne hos blandt andet Google, Apple, Microsoft, Yahoo, Facebook og Skype via en bagdør, som NSA kunne bruge til at tappe oplysninger fra i realtid. Blandt andet blev chats via MSN og Skype overvåget uden dommerkendelse, uden brugernes viden, og uden at brugerne var mistænkt for noget ulovligt. Dokumenterne beskrev også XKeyscore-systemet, som NSA brugte til at overvåge folk på tværs af platforme i mere eller mindre realtid.

Senere blev eksistensen af den britiske efterretningstjeneste GCHQ system Tempora afsløret.

GCHQ er med i det særlige Five Eyes-efterretningssamarbejde, der består af Australien, Canada, New Zealand, Storbritannien og USA. Tempora-systemet er et dataindsamlingsprogram, hvor data fra nettets brugere samles op og gemmes til senere analyse. Det sker fra de fiberoptiske kabler, der er ryggraden i internettet. Ifølge Snowden deltager kablernes ejere i programmet.

Snowden kunne også bevise, at NSA systematisk overvågede og indsamlede milliarder af e-mail, overvågede mobiltelefoners GPS og brugerne af spil og spilkonsoller. De havde også udviklet en teknik til at tænde for mobiltelefoners mikrofoner og kameraer. NSA overvågede også toppolitikere og andre prominente folk helt systematisk. Snowden har samtidig forklaret, at USA med sine overvågningsværktøj begik industrispionage, selv mod virksomheder i allierede lande. Eksempelvis blev politikerne under klimatopmødet i København i 2009 overvåget af NSA.

whistleblower, men en spion", lyder dennes vurdering af Snowden, og der tilføjes: "Qua hans nuværende ophold i Rusland, så bestyrkes mistanken om, at han er landsskadelig spion og informations-terrorist".

Og der er et åbenlyst dilemma, når tophemmelige efterretningstjenesters gøren og laden bringes ud i lyset til offentlighedens skue.

"I mine øjne har han gjort noget utrolig positivt, og det tror jeg, han har i manges øjne. På den anden fløj er

der jo en del, der mener, at han er en landsforræder. Hvad hans eftermæle bliver, er derfor svært at gisne om, da der bliver trukket i begge retninger. Jeg håber, at man vil se på ham som en, der gjorde det rigtige mod et system, der var gået over stregen", opsummerer en af deltagerne i panelet.

Selv om der i panelet ikke hersker megen tvivl om vigtigheden af Snowdens handlinger, så tvivler mange dog på den konkrete betydning. Som en deltager opsummerer: "Hans afsløringer har desværre ikke haft den transformerende effekt, som nogen havde håbet på".

Modet kan svigte

Spørger man panelet om, hvad Edward Snowdens gerningers overordnede betydning er for it-folk, får man svar som, "han har anskueliggjort, at vi har moralsk ansvar for, at data ikke misbruges", og "han har vist et etisk forbillede".

En deltager uddyber således: "Jeg tror, hans eftermæle vil være, at han turde stille op imod nogle, som helt

sikkert kan finde ham og måske gøre ham ondt, selv om han ikke er i USA, samt at han var villig til at kaste alt over bord for at bringe sin viden til offentligheden".

Så næste spørgsmål er selvfølgelig, om de danske it-professionelle ville gøre det samme, som Edward Snowden gjorde, hvis de eksempelvis opdagede, at borgernes rettigheder blev knægtet.

"Jeg svarer ja, men det er svært at sige, førend man står i situationen. Jeg håber, jeg ville gøre det, men ville måske ende med at lade være på grund af familien", lyder det ærligt fra en deltager, mens en anden siger: "Jeg er ikke sikker på, at jeg ville turde. På den anden side skal der også meget til, før jeg ville tage et job, hvor den slags kunne være relevant".

Enkelte håber at kunne gå en mellemvej, hvis dilemmaet opstår: "Hvis det er i strid med gældende lovgivning, så ja, men ellers så ville jeg arbejde for at påvirke tingene gennem dialog og påvirkning af mit netværk". De fleste paneldeltagere er dog enige i denne fyndige konstatering: "Prisen er for høj".

Tilmeld dig læserpanelet

Prosabladet vil gerne vide, hvad du som PROSA-medlem mener om udviklingen i it-branchen. Derfor har vi oprettet et læserpanel, som vi jævnligt kontakter med aktuelle spørgsmål. De anonyme svar bruges til en artikel i bladet.

Tilmeld dig på brugerpanel@prosa.dk og få dine meninger hørt!

REMOVED

Den amerikanske kunstner og fotograf Eric Pickersgill (f. 1986) beskæftiger sig med de sociale, fysiske og psykiske konsekvenser af den digitale revolution. Gennem fotografier, installationer og skulpturer undersøger han de mange måder, hvor på internettet, skærme og sociale medier har ændret vores samfund.

I fotoserien Removed benytter han sort-hvide fotografier til at fremprovokere iagttagernes stillingtagen til, hvordan de digitale skærme har stjålet vores opmærksomhed og tilstedeværelse. Modellerne på

billederne er blevet bedt om at sidde stille, mens deres mobiltelefon eller tablet blev fjernet fra deres hånd. Opstillingerne bliver dermed en performance i sig selv, og selve fotografiet som medium og sandhedsvidne bliver også udfordret.

Uden for billederne – og i hovedet på skærmbryggerne – bliver linjen mellem fantasi og virkelighed endnu mere pixeleret.

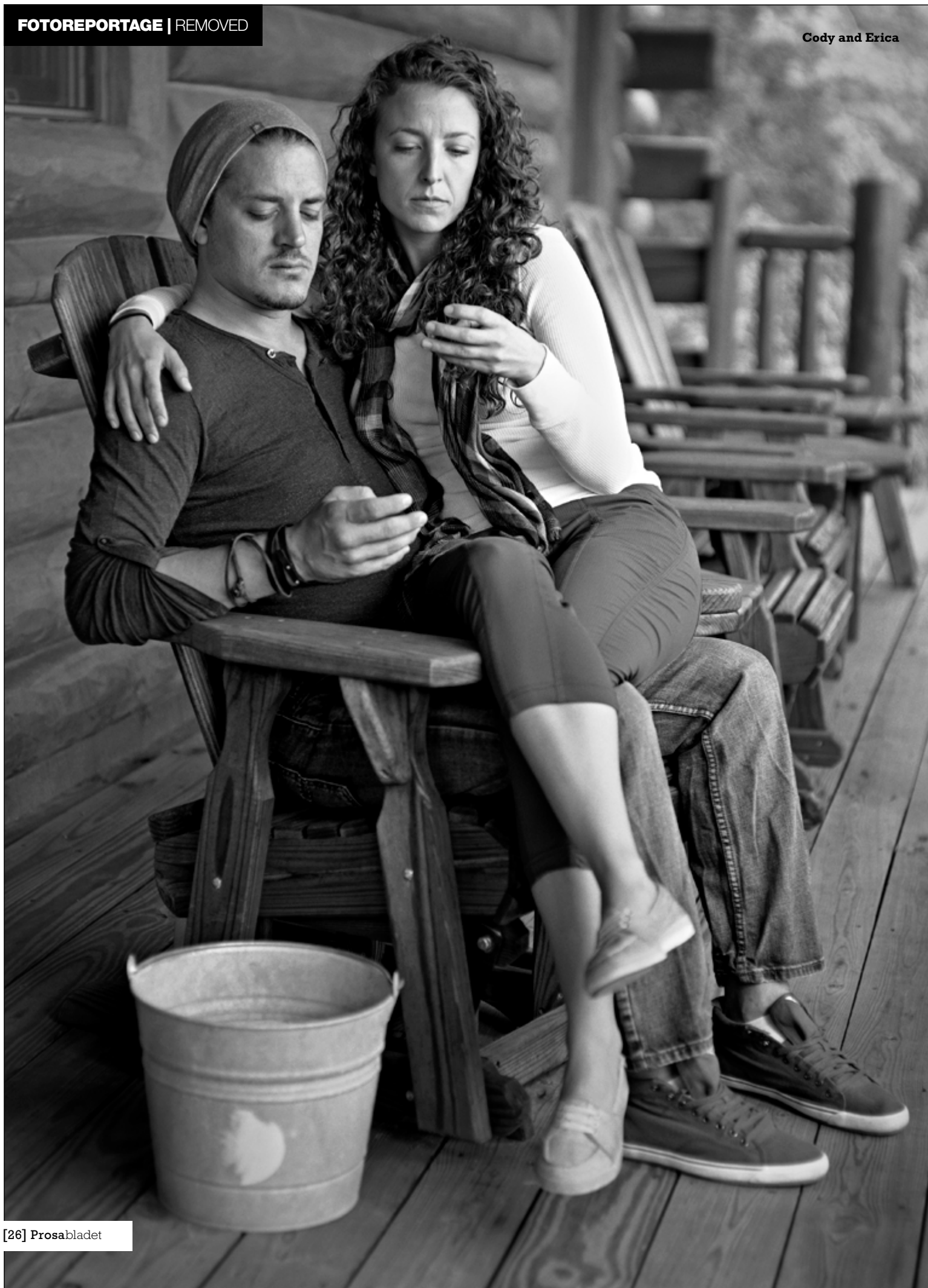
Læs mere om Eric Pickersgill og hans arbejde på www.removed.social

Python vokser i popularitet

Programmeringssproget Python er stormet frem i popularitet de senere år. Det er nemt at lære, sjovt at arbejde i og effektivt at bruge, siger eksperter. Og med flere og flere brugere er det egenskaber, der hele tiden bliver forbedret.

Af Tore G. C. Rich

[prosabladet@prosa.dk]

Illustrationer: Mikkel Henssel

Python er det sprog, softwareudviklere allerhelst vil lære, hvis de ikke kan det i forvejen. Det viser den årlige undersøgelse blandt brugerne af det verdensomspændende udviklerfællesskab Stack Overflow. Python er også et af de mest elskede programmeringssprog at skrive i, og de senere år har det både overhalet PHP, C# og Java som det mest anvendte programmeringssprog generelt set hos brugerne.

Også hos PROSA er populariteten tydelig. Når fagforbundet afholder kurser i Python-programmering, bliver kurserne fyldt op med det samme.

Vi har bedt to af PROSAs Python-undervisere om en forklaring, og de peger især på to årsager til populariteten: Sprogets syntaks og det store fællesskab, der er opstået omkring sproget.

– Python er virkelig nemt at gå til. Har jeg et problem, jeg vil løse, eller noget jeg vil prøve af, så vil jeg række ud efter Python. Det er relativt nemt at lave scripts, og det virker, som det skal, fortæller Kevin Broløs, der undervi-

ser i Python-programmering hos PROSA og er ansat som softwareingeniør hos Abzu.

Senior data scientist hos Damvad Analytics, Jess Alfredsen, der ligeledes underviser PROSAs medlemmer, følger op:

– Python er populært, fordi det er meget convenient. For en underviser er det nemt at gå i gang med, og i modsætning til typestærke sprog og kompilerede sprog er det hurtigt at udvikle i. Du når hurtigt fra idé til prototype. Det gør, at udviklere synes, det er sjovt at arbejde i. Der er ikke så meget formalia, forklarer han.

Med populariteten er der opstået et stort fællesskab om programmeringssproget, hvor udviklere bidrager med værktøjer, der letter arbejdet for andre Python-udviklere.

– Det, at udviklere godt kan lide sproget, betyder, at der kommer et kæmpe community, der udvikler værktøjer og pakker, som andre kan benytte. Det bliver en selvforstærkende effekt: Jo flere udviklere, der kan lide sproget, jo flere værktøjer. I dag vil jeg sige, at Python har *by >>*

TEST: Er Python noget for dig?

KAN DU SVARE JA TIL 3 AF DISSE 10 SPØRGSMÅL, ER PYTHON NOK NOGET FOR DIG.

- Er du en begynder inden for programmering?
- Vil du gerne arbejde med at udvikle kunstig intelligens eller machine learning?
- Er du på udkig efter et bedre programmeringsjob med mere i løn, end det du har i dag?
- Vil du gerne arbejde med backendudvikling?
- Er du interesseret i Django?
- Kan du programmere i JavaScript eller PHP?
- Er du på udkig efter et effektivt programmeringssprog, der er let at lære?
- Vil du gerne selv kunne lave programmer, der kan automatisere dit arbejde på computeren?
- Arbejder du med prototyper?
- Kan du i forvejen programmere i et objektorienteret eller dynamisk programmeringssprog?

far det største community og den største library-samling, der overgår selv de gamle, store sprog som Java, siger Jess Alfredsen.

Nem syntaks

Særligt for Python er, at sproget er nemt at læse. Koden minder i høj grad om engelske sætninger, og hvor andre sprog typisk benytter sig af Tuborg-parenteser til at afgrænse blokke af kode, benytter Python sig i stedet af indrykninger, hvilket gør strukturen pænere. Og indrykningerne kan man få hjælp til i sin editor.

– Man skriver bare koden ind og har en editor, som hjælper med indrykning. Det forekommer meget naturligt. Du har en overskrift, der er funktionsnavnet, og så indhold nedenunder. Det gør det nemt for nye programmører at arbejde med. Der er ikke alle de andre forstyrrende ting som i mange andre sprog. Man skal bare fokusere på at skrive koden, som den er, siger Kevin Broløs.

Det kan Python

Python er et platformsuafhængigt og generelt anvendeligt programmeringssprog udviklet af hollænderen Guido van Rossum i 1991. Det er open source og bygget til at kunne det hele.

Python er væsentligt lettere at læse og skrive end mange andre programmeringssprog. Dels fordi sproget i sin struktur er tæt på engelsk, dels fordi det ikke benytter specielle tegn som Tuborg-parenteser til at omkransede blokke af {kode}, men i stedet benytter sig af indrykninger.

I dag er Python et populært sprog til udvikling af kunstig intelligens eller machine learning, ofte i kombination med C. Det er også populært til at udvikle webapplikationer. Python er blevet brugt i udviklingen af Google, YouTube, Spotify, Instagram, Netflix, Uber, Dropbox og Reddit. Python benyttes også i høj grad til databehandling og big data.

Navnet Python er en hyldest til den britiske komediegruppe Monty Python. Det viser sig også i vejledninger og andet materiale om programmeringssproget, hvor der er referencer til Monty Pythons sketches.

KURSUS I PYTHON

PROSA afholder løbende kurser i Python for medlemmerne. Næste gang er 4. februar 2020 i København og 11. februar i Aarhus.

Se mere på prosa.dk/arrangementer

Og det kan udviklerne lide, fortæller Jess Alfredsen:

– Det er følelsen af, at det er lækkert at arbejde i, der gør Python så unik. Syntaksen er nem at læse og forstå. Man siger, at kode skrives én gang af én udvikler, men læses af mange, der skal teste og videreudvikle koden. Derfor kan udviklere godt lide, at syntaksen er så nem at læse.

Populært til kunstig intelligens

Python er et generelt anvendeligt og platformsuafhængigt programmeringssprog. Derfor har man mange muligheder, når man kan programmere i Python. Særligt populært er machine learning, der ofte er motoren i udvikling af kunstig intelligens. Kevin Broløs og Jess Alfredsen arbejder begge i firmaer, der benytter Python til dette.

– Det er nemt at komme i gang med machine learning med Python. For alle de her machine learning-projekter starter i virkeligheden med en eksplorativ fase, hvor man ikke rigtig ved, hvad der kommer ud. Der er en masse uvisheder, og derfor er det vigtigt at kunne nå hurtigt fra idé til udvikling. Der er det nemt og hurtigt at lave en prototype i Python, siger Jess Alfredsen.

Imidlertid er Python ikke det hurtigste sprog at eksekvere, og derfor benytter man ofte eksempelvis C som underliggende sprog.

– Python er langsommere at eksekvere end Java eller andre store sprog, som kompileres til noget, der ligner maskinkode. Derfor er en masse af det, der kræver meget udregningskraft, skrevet i C. Så lægger man et lag Python ovenpå, så man hurtigt kan kalde det hele for Python, forklarer han.

Kunstig hjerne

Den metode benytter Jess Alfredsen selv hos Damvad Analytics, og det samme gør Kevin Broløs hos Abzu.

– Hos Abzu bygger vi en kunstig intelligens inspireret af, hvordan hjernen fungerer med millioner af celler. Du har data, som du skubber igennem vores simulerede hjerne, hvorved den selv finder masser af forbindelser mellem neuronerne. Det er lavet i high performance C-kode. Alt, hvad der kræver performance, er skrevet i C. Vi plejer at skrive i Python først, og så ser vi, hvad der performer, og så bygger vi det i C, fortæller Kevin Broløs.

Men brugergrænsefladen er en API skrevet i Python, og webserveren til brugerne er skrevet i Python, forklarer Kevin Broløs, der generelt foretrækker Python fremfor PHP til webudvikling.

– Python er mere robust og gennemtænkt, hvis man kan sige det uden at være for elitær. PHP har en masse baggage, en masse levn fra gamle dage, som skal supporteres, fordi en stor del af internettet er lavet på gamle PHP-servere. Med PHP er det nemt at træffe valg, som er uhensigtsmæssige og usikre, siger han.

På nettet er PHP dog stadig langt det foretrukne sprog, hvor det vurderes at være brugt på knap 80 procent af websites, mens Python vurderes til kun at være brugt på godt 1 procent.

Abzu regner med at kunne lancere den kunstige hjerne i april 2020.

– Den skal kunne løse hvilket som helst givent problem, vi kaster mod den. Den lærer af de problemstillinger, der kommer ind, og så kommer den med værktøjer til at løse problemet. Den giver også en forklaring på, hvordan den er kommet frem til løsningen. Det kan eksempelvis være, man vil identificere, hvilke kreditkorttransaktioner der er ægte, og hvilke der er svindel, fortæller Kevin Broløs.

Hos Damvad Analytics hjælper konsulenter med at bygge kunstig intelligens og machine learning.

– Vi analyserer på data, hvor indsigter er skjult i data og ikke ses med det blotte øje, fordi datasættet er så stort, at et enkelt menneske ikke kan overskue, hvad værdien er i det, fortæller Jess Alfredsen.

Python som rollespil

Har man lyst til at komme i gang med Python, er der hjælp at hente. Den letlæselige kode og det store fællesskab gør Python meget velegnet til begyndere, fortæller de to undervisere. Man kan endda lære Python ved at spille et webbaseret rollespil kaldet CodeCombat. I spillet er du en ridder, der går rundt og dræber monstre gennem Python, men spiller du det længe nok, bliver du en virkelig god Pythonudvikler, siger Jess Alfredsen.

Med CodeCombat kan man også lære JavaScript, CoffeeScript og HTML. De grundlæggende niveauer er gratis. Man kan spille alene eller som skoleklasse, og man kan registrere sig både som lærer og elev.

Det vil især være let at lære Python, hvis man kan et objektorienteret eller dynamisk sprog, siger Kevin Broløs:

– Kender man traditionelle sprog som C, Java eller C#, vil det se relativt fornuftigt ud. Man vil nok være forvirret over, at der ikke er så mange keywords. Kender man JavaScript eller PHP, vil man næsten ikke opleve nogen overgang.

Populære programmeringssprog

Det verdensomspændende udviklerfællesskab Stack Overflow har de seneste ni år foretaget en årlig undersøgelse blandt deres brugere. I år har 90.000 udviklere deltaget og svaret på spørgsmål om, hvilke værktøjer de benytter.

Undersøgelsen viser, at Python er det hurtigst voksende af de større programmeringssprog. Forrige år overhalede det PHP, sidste år overhalede det C#, og i år har det overhalet Java.

DE 10 MEST ANVENDTE PROGRAMMERINGSSPROG:

- 1) JavaScript (dynamisk webudvikling)
- 2) HTML/CSS (webudvikling og design)
- 3) SQL (databaser)
- 4) Python (generelt programmeringssprog)
- 5) Java (programudvikling til computere og til smartphones med Android)
- 6) Bash/Shell/PowerShell (kommandofortolker, automatisering af administrative opgaver)
- 7) C# (alsidigt programmeringssprog ofte brugt til at udvikle Windows og .NET-apps)
- 8) PHP (dynamisk webudvikling)
- 9) C++ (programudvikling og spiludvikling)
- 10) TypeScript (udvidelse af JavaScript)

Kilde: Stack Overflow

"Vi har satset kraftigt på opbyggelse af it-kompetencer de sidste 20 år, men vi er åbenbart stadig ikke dygtige nok til at hoste følsom data selv. Kan det virkelig være rigtigt?"

Jesper Balslev, lektor på Københavns Erhvervsakademi, i Politiken, som reaktion på, at folkeskolernes nye Aula-plattform skal hostes af Amazon.

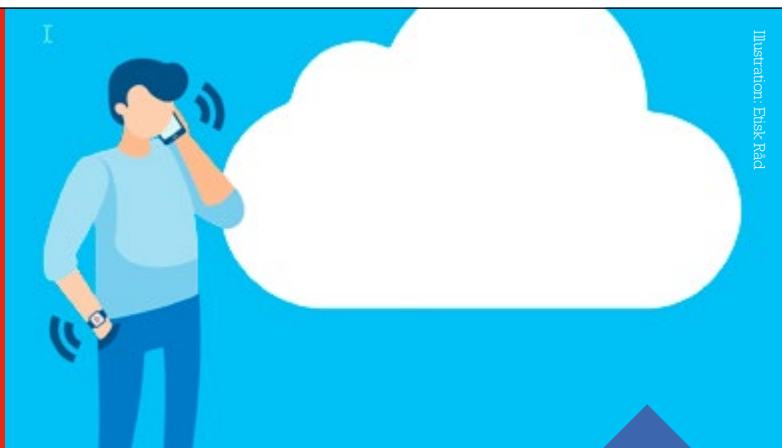

KONTROL MED IT-PROJEKTER I SKAT

Med et nyt it-tilsyn og en whistleblowerordning for it-projekter i skattevæsenet forsøger skatteminister Morten Bødskov (S) nu at forhindre, at flere it-projekter ryger ind i bunken af skandallesager. Tilsynet skal være uafhængigt og bestå af eksterne eksperter. Samtidig skal ansatte, der er involveret i it-projekterne, kunne tippe tilsynet som whistleblower.

"Vi vil lægge et ekstra lag kontrol og sikkerhed ind, så den løbende kontrol med de milliardstore it-projekter bliver langt større", siger Morten Bødskov til Version2.

ohl

Bedre kontrol med sundhedsapps

Etisk Råd sender nu en kraftig advarsel til brugerne af de populære mobilapps, smart-watches og fitnessarmbånd, der indsamler data om vores sundhedsvaner, og som går under det fælles navn "sundheds-wearables".

De indsamlede data kan omhandle alt fra brugerens motionsvaner og søvnrytme til blodtryk og stofskifte, men virksomhederne indsamler systematisk brugernes data og sælger dem videre, uden at forbrugerne er klar over det. Godt nok fremgår det i betingelserne for at bruge produkterne, men langt de fleste brugere accepterer uden at læse dem, påpeger Etisk Råd.

Og det kan få alvorlige konsekvenser, hvis virksomheder bruger og samkører data fra sundheds-wearables med andre data og laver en profil på dig, mener formanden for arbejdsgruppen bag rapporten, Lise von Seelen.

"Det nye ved Big Data er, at mange digitale data, som hver især ikke siger ret meget om os, kan sammenkøres til at give et yderst personfølsomt billede af det enkelte menneske", siger hun.

Hun tilføjer, at firmaernes algoritmer kan finde mønstre og komme med mere eller mindre pålidelige data om vores sundhedstilstand eller dispositioner for at udvikle sygdomme i fremtiden. Desuden kan profilerne indeholde personfølsomme oplysninger om seksuel orientering, personlighed og intelligens.

Etisk Råd peger på, at sådanne profiler kan bruges til at skruer op for forsikringspriser eller frasortere jobansøgere.

Brugeren skal have kontrol over data

PROSA bakker op om Etisk Råds advarsler og opfordrer virksomhederne til at udvikle sundheds-wearables, der bygger på privacy-by-design. Det vil sige apps eller armbånd, der er krypteret, så det kun er brugeren selv, der kan åbne for de indsamlede data.

Ole Tange, der er it-politisk rådgiver i PROSA, peger på, at det i lande som Uganda er livsfarligt at blive registreret som homoseksuel, og at data om seksuel orientering derfor vil kunne bruges til afpresning eller forfølgelse.

"Problemet med alle de kendte produkter er, at data kan opsamles og misbruges uden dit vidende. Sådan behøver det ikke at være, men producenterne har valgt den løsning, fordi det er nemmest, og fordi de kan tjene penge på at indsamle og videresælge vores meget personlige data. De har aktivt fravalgt privacy-by-design", siger Ole Tange.

SMS "tele-it"
til 1245 og
bliv kontaktet
for et
uforpligtende
tilbud

Vi deler overskuddet og giver en biograftur for 2 til alle som bliver kunder i 2019

Hos GF er det kunderne, der deler overskuddet

GF Tele IT er en forsikringsklub specielt for ansatte i tele- og it-branchen. Vi er en del af GF Forsikring, og hvert år gør vi regnskabet op, og kunderne deler overskuddet. Det betyder i praksis, at du får billigere forsikringer det kommende år – også hvis du har haft en skade.

Det er det, vi kalder overskud til hinanden.

GF Tele IT

Strandvejen 59 · 2100 København Ø · Tlf. 86 10 36 00 · gfteleit.dk

*Overskud
til hinanden*

DEMOKRATIET NÆR DIG

Hvordan får PROSAs medlemmer bedst gavn af deres medlemskab? Det var omdrejningspunktet for årets generalforsamlinger i PROSAs lokalafdelinger.

Alle medlemmer af PROSA er også medlem af en lokalafdeling. Er du selvstændig eller ansat i en privat virksomhed vest for Storebælt, er du automatisk medlem af PROSA/VEST. Arbejder du øst for Storebælt, hører du til PROSA/ØST. Og it-professionelle, der arbejder i det offentlige, hører ikke overraskende til i PROSA/OFFENTLIG. Herudover findes også PROSA/STUD, PROSA/DXC og PROSA/SAS.

Hver lokalafdeling har valgt en bestyrelse, der skal sikre initiativer og aktiviteter til gavn for lokalafdelingens medlemmer, og i løbet af september og oktober blev der afholdt flere generalforsamlinger. Her blev det besluttet, hvad der skal arbejdes for det næste år.

På PROSA/ØSTs generalforsamling besluttede de fremmødte medlemmer, at den nyvalgte bestyrelse blandt andet skal sætte gang i et projekt rettet mod social dumping.

– I første omgang handler det om at undersøge en række indiske firmaer, der har vundet ordrer med påfaldende lave pristilbud, siger Bjørn Vitoft, der er forbundssekretær i PROSA/ØST.

Derudover var flere ØST-medlemmer optaget af, hvordan PROSA kan være med til at sikre kritisk mediedækning af it-området, senest aktualiseret med lukningen af Radio 24/7 og dermed programmet "Aflyttet". Det blev besluttet, at bestyrelsen skal kigge nærmere på den problematik det kommende år.

Overenskomstforhandlingerne i 2021 (OK21) var hovedtemaet på PROSA/OFFENTLIGs generalforsamling. Her blev der blandt andet stillet skarpt på Moderniseringsstyrelsens efterfølger, nemlig den nyoprettede Medarbejder- og Kompetencestyrelse, og dens betydning for de kommende overenskomstforhandlinger.

I PROSA/VEST er der det seneste år blevet arbejdet på at stable endnu flere arrangementer på benene for medlemmerne. Da lokalafdelingen geografisk dækker hele området vest for Storebælt, er logistiske udfordringer altid en faktor, når PROSA holder kurser og arrangementer.

I det forgangne år er kræfterne blevet brugt på at få arrangementerne i Aalborg til at fungere bedre, hvilket ifølge forbundssekretær Henrik Jacobsen har betydet mere aktivitet i området.

– På ryggen af den succes går vi nu i gang med at sikre, at endnu et område i det vestlige Danmark bliver opprioriteret, nemlig Sønderjylland, så medlemmerne her får kortere til PROSAs arrangementer, siger han.

PROSA/STUD holder deres generalforsamling i forbindelse med STUD-træf 1. december.

sny

Opgør med logning er udskudt

Det længe ventede opgør med de danske logningsregler er endnu en gang blevet udskudt. Allerede i 2016 blev logningen kendt ulovlig af EU-domstolen, fordi der i praksis er tale om overvågning af alle danskeres kommunikation.

Men ved Folketingets åbning i oktober erklærede regeringen, at "revisionen af retsplejelovens § 786, stk. 4, om udbydernes pligt til at foretage registrering og opbevaring (logning) af oplysninger om tele- og internettrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold", er udskudt til folketingsåret 2020-2021.

ohl

"Vi har taget en beslutning om at stoppe al politisk reklame på Twitter på globalt plan. Vi mener, at udbredelsen af politik skal være fortjent, ikke købt"

Jack Dorsey, administrerende direktør og medstifter af Twitter

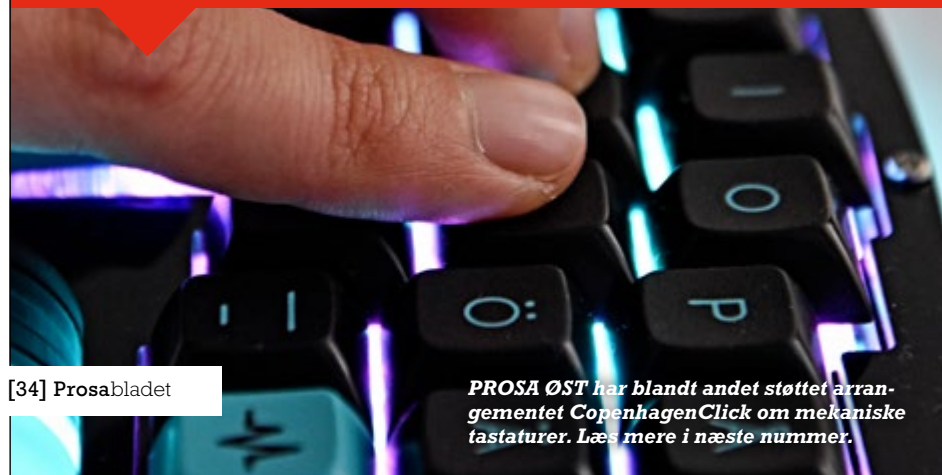
Hvem skal have arbejdsmiljø- prisen?

Har din kollega gjort en ekstraordinær indsats for at forbedre arbejdsmiljøet på din arbejdsplads? Så er det nu, du skal indstille ham eller hende til årets arbejdsmiljøpris.

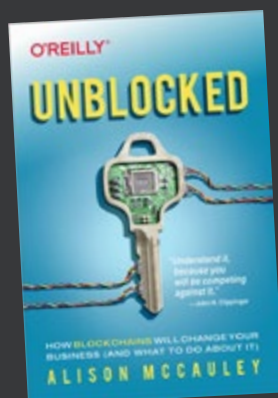
Prisen er en hyldest til det gode arbejdsmiljø, og målet er, at de gode eksempler kan være med til at inspirere andre arbejdspladser til at gøre en ekstra indsats og finde nye veje inden for arbejdsmiljøarbejdet.

Arbejdsmiljørådet kører 21. april 2020 fire vindere af prisen, og du kan indstille kandidater helt frem til den 14. januar. Du kan læse mere på arbejdsmiljoeprisen.dk

ohl

BØGER MED RABAT TIL PROSA-MEDLEMMER

Unblocked How Blockchains Will Change Your Business (and What to Do About It)

Authors: *Alison McCauley*
ISBN 9781492057970

This practical guide takes you past the hype to show you exactly what blockchains do and how they're poised to change our world. Author Alison McCauley explains how blockchains provide an open, distributed ledger for recording transactions in a verifiable and permanent way. You will learn how this technology provides an abundance of opportunity for those who know how to leverage blockchains to address privacy risks, hacks, data misuse, and fraud.

Vejl pris 355,-

PROSApris 249,-

The Experience-Centric Organization How to Win Through Customer Experience

Authors: *Simon Clatworthy*
ISBN 9781492045779

Is your organization prepared for the next paradigm of customer experience, or will you be left behind? This practical book will make you a winner in a market driven by experience, enabling you to develop desirable offerings and standout service to attract loyal customers.

Vejl pris 444,-

PROSApris 311,-

Learning Chaos Engineering Discovering and Overcoming System Weaknesses Through Experimentation

Authors: *Russ Miles*
ISBN 9781492051008

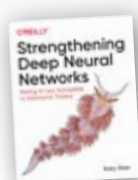
Most companies work hard to avoid costly failures, but in complex systems a better approach is to embrace and learn from them. Through chaos engineering, you can proactively hunt for evidence of system weaknesses before they trigger a crisis. This practical book shows software developers and system administrators how to plan and run successful chaos engineering experiments.

Vejl pris 533,-

PROSApris 373,-

Strengthening Deep Neural Networks Making AI Less Susceptible to Adversarial Trickery

Authors: *Katy Warr*
ISBN 9781492044956

As deep neural networks (DNNs) become increasingly common in real-world applications, the potential to deliberately "fool" them with data that wouldn't trick a human presents a new attack vector. This practical book examines real-world scenarios where DNNs—the algorithms intrinsic to much of AI—are used daily to process image, audio, and video data.

Vejl pris 627,-

PROSApris 439,-

Cloud Native Using Containers, Functions, and Data to Build Next-Generation Applications

Authors: *Peter Jausovec, Boris Scholl, Trent Swanson*
ISBN 9781492053828

Developers often struggle when first encountering the cloud. Learning about distributed systems, becoming familiar with technologies such as containers and functions, and knowing how to put everything together can be daunting. With this practical guide, you'll get up to speed on patterns for building cloud native applications and best practices for common tasks such as messaging, eventing, and DevOps.

Vejl pris 533,-

PROSApris 373,-

FACTUM BOOKS

Få 20 % rabat hos FACTUM BOOKS

– følg linket til FACTUM BOOKS via prosa.dk
og få rabat på bøgerne.

Halmstadgade 6 · 8200 Aarhus N · Tlf. 89 37 35 95
info@factumbooks.dk · www.factumbooks.dk

Få fod på facilitering og mødeledelse

Styrk dine kompetencer i mødeledelse og facilitering med Helle Dyrby Høys effektive teknikker og metoder. Du får tjeklister til at planlægge, afvikle og følge op på møder og workshops, så de giver mest mulig værdi. Samtidig får du inspiration og tips til at styrke din personlige præsentationsteknik, så du står skarpest og mest muligt professionel.

Du får inspiration til:

- > Planlægning, strukturering og afvikling af møder
- > Indsigt i tænkestile, så du rammer din målgruppe

- > Inddragelse af deltagere (herunder håndtering af tidsrøvere)
- > Optimering af din personlige gennemslagskraft
- > Skarpe råd, der løfter din PowerPoint

Underviser

Helle Dyrby coacher og træner i præsentationsteknik og personlig performance.

Dato: Tirsdag 19. november kl. 17.00-21.00

Sted: PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København

Ledelse og samarbejde i globale teams

Dette kursus tager afsæt i at arbejde sammen på afstand. Du får viden om moderne ledelse, effektive teams og konkrete metoder til at gennemføre møder online.

Du får korte øvelser i at planlægge din egen ledelse af et team samt konkrete værktøjer og modeller til at vide, hvor dit team er henne, og hvor du kan sætte ind for at styrke samarbejde og ledelse på afstand. Vi kommer også til at tale om kulturforskelle i virksomheder og lande. Ledelse skal ikke forstås som, at du er leder, men at du har ansvar for samarbejde, koordinering og fremdrift i et team.

Oplægsholder

Mikael Elkan har flere års erfaring med projektledelse og i at bygge businesscases. Han har været med til at starte tre virksomheder og har været mentor for iværksættere i forbindelse med karriereskift.

Dato: Mandag 25. november kl. 17.00-20.00

Sted: PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Workshop: **Simulating DDoS packets**

A small workshop teaching people how to produce DDoS simulation Traffic - useful for testing their own infrastructures.

We will have a server connected on 10Gbit on a switch with multiple 1Gbit port for attackers. Attackers will be connected through 1Gbit ports using USB Ethernet - we have loaners.

Work together to produce enough to take down this server!

WHILE attack is ongoing there will be both the possibility to monitor traffic, monitor port, and decide on changes to prevent the attacks from working.

We will work through common attack types, like:

- > TCP SYN flooding
- > TCP other flooding
- > UDP flooding NTP, etc.
- > ICMP flooding
- > Misc - stranger attacks and illegal combinations of flags etc.

Then we will implement the changes suggested and retry attacks.

You will go away from this with tools for producing packets, hping3 and some configurations for protecting - PF rules, switch rules, server firewall rules.

The training language and the study material will be in English.

Trainer

Henrik Kramshøj

Dato: Tirsdag 26. November kl. 17.00-21.00

Sted: PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

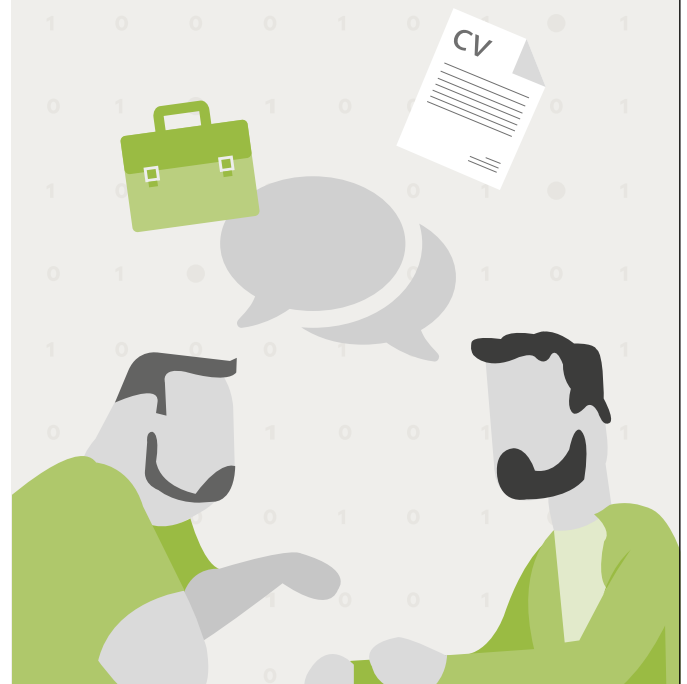
VI HJÆLPER DIG TIL ET NYT JOB

> I Min A-kasse tror vi på, at jo bedre DU har det, jo bedre fungerer din jobjagt. Derfor tilpasser vi vores rådgivning til dig og din situation.

Min A-kasses jobkonsulenter guider dig bedst muligt videre i job, og vores forsikringskonsulenter hjælper dig med at overskue reglerne.

Du er altid velkommen til at kontakte os.

Læs mere om dine rettigheder
på prosa.dk/a-kasse

min A-kasse
REGION PROSA

SÅDAN FÅR DU MERE I LØN

Lær at forhandle løn og arbejdsvilkår - og få det maksimale ud af din lønsamtale. Er du nogensinde gået ud fra en lønforhandling, hvor du har følt dig:

- > Snydt, fordi det ikke gik som ventet?
- > Misforstået, fordi du ikke fik dine pointer fremført?
- > Eller ærgerlig over at spille din chance?

Så er det måske på tide at lære nye metoder. Det gælder om at være velforberedt - og det bliver du på PROSAs minikursus, hvor vi deler ud af tips og tricks til, hvordan du får det maksimale ud af din næste lønsamtale. Få styr på planlægning, strategi og teknik - og gode råd, der kan ses på lønsedlen.

Underviser i København

Signe Walther-Rasmussen,
jurist i PROSA

Dato: Torsdag 21. november kl. 17.00-18.00
Sted: PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Get started with Kubernetes

Basic introduction to running and coordinating containerized applications across a cluster of machines in a cloud environment with Kubernetes.

Course Content

Introduction to Orchestration with Kubernetes, deploying, upgrading and monitoring your cloud native applications on Kubernetes and Kubernetes as a docker orchestration platform. The training language and the study material will be in English.

Trainer

The training is conducted by an experienced consultant from Praqma, a Scandinavian consultancy specializing in Continuous Delivery & DevOps. Praqma has a great experience in helping different companies with the practical implementation of their development process based on modern techniques and tools.

Dato: Torsdag 28. november kl. 17.00-21.00
Sted: PROSA, Søren Frichs Vej 38M, 8230 Åbyhøj

ANALOGISERING er fremtiden

Efter mantraet de sidste 15 år har været flere computere, digitale løsninger og automatisering, er det blevet klart, at det har været den forkerte vej, og at der nu skal andre, mere gennemtænkte og ikke mindst menneskelige løsninger for vores samfund på banen - ikke nok med at store dele af det offentlige brug af it er ineffektivt, det skaber også alt for mange data, data; der er at betragte som det nye CO2, både symbolsk som forurening, og helt konkret som seriøs klimabelaster: Datacentre bruger allerede i dag 200 terawatt-timer i strøm om året - og det kommer til at stige i fremtiden, med mindre vi finder andre løsninger og kommer med på det analoge tog, inden det er for sent.

Analogiseringsstyrelsen er en tænketank med tre medlemmer, der arbejder for et bedre samfund med analoge rettigheder og lavere spild af borgernes penge i undervisning, produktion og administration.

Oplægsholder

Anders Kjærulff

Ordstyrer

Ole Tange, PROSA

Vi serverer sandwich undervejs.

Dato: Tirsdag 3. december kl. 17.00-19.30
Sted: PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

Kalender nov.-dec. 2019

Dato/Tid	By	Emne
14/11 kl. 17.00	Aarhus	Brætspilsaften
16/11 kl. 10.00	Høje Taastrup	<workspace/>
19/11 kl. 17.00	Aarhus	Photoshop
19/11 kl. 17.00	København	Få fod på facilitering og mødeledelse
19/11 kl. 17.00	Odense	Core Infrastructure and BGP intro
19/11 kl. 18.00	København	Elektronik og mekanik med flippermaskine og robotbiler
20/11 kl. 17.00	København	Præsenter dig selv
21/11 kl. 17.00	København	Sådan får du mere i løn (KBH)
25/11 kl. 17.00	København	Ledelse og samarbejde i globale teams
26/11 kl. 17.00	Aalborg	Agil projektledelse og SCRUM i IT-projekter
26/11 kl. 17.00	København	Workshop: Simulating DDoS packets
27/11 kl. 15.00	København	MyData Danmark og Sundhed.dk
28/11 kl. 17.00	Aarhus	Get started with Kubernetes
29/11 kl. 17.00	Svendborg	STUDtræf '19: Open Source og Automatisering er for alle!
03/12 kl. 17.00	København	Tænketanken Analogiseringsstyrelsen
03/12 kl. 18.00	København	Elektronik og mekanik med flippermaskine og robotbiler
04/12 kl. 17.00	Odense	Wordpress for øvede
04/12 kl. 18.00	København	NixOS User Group
05/12 kl. 17.00	Aarhus	Brætspilsaften
11/12 kl. 17.00	Aarhus	Rundvisning i Den Gamle By
17/12 kl. 18.00	København	Elektronik og mekanik med flippermaskine og robotbiler

Formand, næstformand, forbundssekretærer og lokalafdelinger
 Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte.

PROSA

Forbundet af It-professionelle

København - Forbund og Min A-kasse
 Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V

Kontortid: kl. 9-15
 mandag dog kl. 10-15 Tlf.: 33 36 41 41

Niels Bertelsen
Formand
 Direkte: 33 36 41 11
 Mobil: 40 11 41 23
 E-mail: nib@prosa.dk

Carsten Larsen
Forbundssekretær
 Direkte: 33 36 41 38
 Mobil: 29 62 02 95
 E-mail: cla@prosa.dk

Aarhus
 Søren Frichs Vej 38 K th.
 8230 Åbyhøj

Kontortid: kl. 9.30-15

Hanne Lykke Jespersen
Næstformand
 Direkte: 33 36 41 34
 Mobil: 28 88 12 47
 E-mail: hlj@prosa.dk

Henrik Jacobsen
Forbundssekretær
 Direkte: 87 30 14 10 Mo-
 bil: 22 88 72 62
 E-mail: hja@prosa.dk

Odense
 Overgade 54
 5000 Odense C

Kontortid: kl. 10-15

Morten Rønne
Forbundssekretær
 Direkte: 33 36 41 21
 Mobil: 27 10 78 86
 E-mail: mbr@prosa.dk

Bjørn Vitoft
Forbundssekretær
 Direkte: 33 36 41 14
 Mobil: 53 57 01 56
 E-mail: bvi@prosa.dk

E-mail:
 medlemsreg@minakasse.dk
 prosa@minakasse.dk
 formand@prosa.dk
 faglig@prosa.dk
 prosa@prosa.dk

PROSA/DXC
 Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
 Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/SAS
 Formand: Curt Kjærsgaard, Retortvej 8, 2500 Valby.
 Tlf.: 29 23 53 96

PROSA/OFFENTLIG
 Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
 Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/STUD
 Overgade 54, 5000 Odense C.
 Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/VEST
 Søren Frichs Vej 38 K th., 8230 Åbyhøj.
 Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/ØST
 Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V.
 Tlf.: 33 36 41 41

Techgiganter suger dine data fra vugge til grav

Læs mere side 12

